

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput III

urn:nbn:de:bsz:31-97032

finguntur opera, quæ vis ignium non cito frangit. Ex iisdem fiunt vasa, quæ nec sorbent nec excoquunt liquores: in quibus liqui qui aurum ab argento separant, & conficitur & conservatur. Opera figulina varias nobilitarunt regiones. Asiam, illa quæ fingebantur Pergami, quæ Tralibus, non ignota Coa, Samia, Aretina etiam mirifica. *Plin. l. 35. cap. 13.* Notiberga mittit fornaculas fictiles, in quibus venæ & metalla coquuntur. Ex argilla effossa ad arcem Rotenburgam fiunt catini, in quibus conficitur Orichalcum. Hi ex igne unâ cum Orichalco ejecti non rumpuntur, sed vitri candentis modo torquentur & trahuntur. *Agricola de illis qua effodiuntur ex terra.*

CAPUT III.

DE TERRA LEMNIA,
Armenia, & Silesiaca.

Terra Lemnia sigillata alias dicitur. Hanc enim Sacerdos Dianæ patrio sumens honore, hordeo & tritico piamenti loco redditis, in urbem comportabat, aqua maceratam, ac in luti formam sedactam desiccabat, ut mollis ceræ acciperet consistentiam; qua accepta factæ Dianæ muniebat signo. *Gal. l. 9. simpl.* Hodie quotannis non absque superstitione effoditur sexto tantum Augusti die. Qui fodiant Græci sunt; puteus suavem emittit odorem. Foditur à Solis exortu sex horis & in una reconditur parte; nec lucem videt priusquam annus effluxerit. Exempta post eluitur, elota sacco injicitur, manibus miscetur, in globos fingitur, sigillo imperatorio notatur. Siccatur tandem & in scinio obfignata Constantinopolim ad Imperatorem mittitur. *Stephanus Albacarius in Epist. ad Busbequium.* Ad lethalia prodest medicamenta; tentavit in lepore marino & Cantharidibus Galenus & expertus est. Idem de ea testatur, in colle quodam juxta Ephestiorum urbem, in quo nulla planta vivit, solo veluti combusto, effodi. *Armenia terra ex ea Ar-*

menix parte quæ Cappadociæ confinis efferebatur. Contra difpnciam juvare affertit Galenus, ita ut quos non juvet, intereant. Bibitur ex vino confidentia tenui modice diluto, fi aut plane febri careat, aut leviter ea tentetur; fi gnæviter, aqueo. Hodie habetur *Bolus Toccavienfis* in Hungaria, qui iultar butyri contra catharrum valet, ita ut Armeniæ præferatur *Crato in Epist. Silefiaca* Strigentiſ Lemniæ etiam præfertur. *Sennertus Scient. Natur. l. 5. c. 1.* Inventor ejus *Johanne Montanus Sileſius*, qui ſcriptum de illa edidit; Converſum eſſe aurum, Dei providæque naturæ ordinatione, in præminentem præparatum Medicinam tranſmutatumque, peculiariter adverſus venena utilem, non minus quam Medicamenta, quæ magnis ſumptibus ex auro Vngarico conficiuntur.

CAPUT IV. DE SALE.

Sal vel fit, vel gignitur. Fit è falſis fontibus, quorum aqua diu excocta tandem in ſalem vertitur. Gignitur varie. Siccatur in lacu Tarentino æſtivis Solibus, totumque ſtagnum in ſalem abit, modicum alioquin, altitudine genua non excedens. In Bactris duo lacus vaſti, alter ad Scythas verſus, alter ad Arios ſale æſtuant. Sed & ſumma fluminum deſcuntur in ſalem, amne reliquo veluti ſub gelu fluente, ut apud Caſpias portas, quæ falis flumina appellantur. Sed & in deſertis Podoliæ lacus eſt, cujus aqua ſereno ſole in ſolidum ſal concreſcit, tantæ craſſitie ut jumenta & homines ſuſtineat, & in plura fruſta diſſectum, avehatur. *Thuan. l. 56.* Apud Bactros amnis Ochus & Oxus ex appoſitis montibus deferunt falis armenta. Sunt & montes nativi falis, ut Indis Oxomenus, in quo lapicidarum modo cæditur renaſcens, ma, uſque Regum ex eo veſtigal, quam ex auro & margariticis. Non procul Aſtracano duo ſunt ingentes, tanta falis copia, ut quamvis ſingulis diebus viginti millia fruſta illius lignibus vel

turtis